

Pariskunta pyörän päällä

*Loma etelässä merkitsee useimmille rantaa, ruokaa ja kaupunkeja.
Joillekin kiertomatkoja, paikallisia tapahtumia ja yöelämää.
Lomaa vietetään hyvin usein pariskuntana.
On irrotettu köydet arjesta ja kiinnittytty hetkeksi jonnekin kauas.*

*Lomakohteissa auton- tai skootterinvuokraus on monelle omakohtainen elämys.
Mutta entä jos vuokraisikin ison ja tehokkaan moottoripyörän? Sellaisen unelmapyörän, jonka mieluusti
mies itsekkin omistaisi. Ja jos saisi vielä kumppanin takaistuimelle.
Millaiselta lomaparatiisi silloin näyttää?
Entä parisuhde?
Ajoimme isolla moottoripyörällä lenkit Kreetan keskiosassa.
Kokemus oli mieleenpainuva.*

“Oikea asenne lomaan syntyy kun tunteet tukevat tekemistä”.

Toisen tunnetta ei voi tuomita vääräksi.
Jos itse koet riemua ajaessasi korkean sillan
yli, ei toisen pelon tunne ole väärä, vaan yhtä
oikea kuin omasikin.
Tunne on aina kokijalleen totta.

Tyypillinen pysähtymään kutsuva maisema Keski-Kreetalla.
Juuri näissä, matkavauhdissa yhtäkkiä ilmestyvissä tienkohdissa on
moottoripyörästä paljon iloa. Sen kun saa turvallisesti pysäköityä
melkein paikkaan kuin paikkaan. Autolla kapeimmilla teillä olisi vain
jatettava matkaa.
Vasemmalla näkyvä silta on ensikertalaiselle jännittävä kokemus.
Yksi kapea kaista matalien kivikaiteiden välissä saa motoristin ajamaan
kieli keskellä siltaa.
Merkillinen kokemus oli se, että kaikkein pelottavimmat tienkohdat
tuntuivat autossa pelottavammilta kuin moottoripyörän päällä.

Mikäli Kreetaan ei ole koskaan tutustunut turistirantojen ulkopuolella, ei tiedä paljoakaan todellisesta Kreetasta. Varsinkin maaseutu on edelleen turvallinen ja alkuperäinen.

Siksi turistin on täällä helppo tökätä sormensa kartalle ja lähteä liikkeelle. Lähes automaattinen kulkuvälinevalinta monelle on auto. Mutta vaikka autossa olisi kaikki varusteet, moottoripyörän päällä ympäröivässä maisemassa on ikäänkuin läsnä.

Oma hotellitukikohtamme sijaitsee Rethimnonissa, Kreetan pohjoisrannikon keskivaiheilla sijaitsevassa historiallisessa kaupungissa. Mutta saaren keskiosat ovat se alue joka tarjoaa moottoripyörämatkalle todellisia elämyksiä. Eteläinen Libyanmeren rannikkokoin on vain muutaman kymmenen kilometrin päässä.

Epäily

Autolla olimme ajaneet edellisvuosina saaren keskiosissa muutaman lenkin. Moottoripyörää miettiessä ajatukset harhailivat useaan otteeseen teiden kunnossa, kapeudessa, kuopissa ja kivissä, kaiteettomuudessa ja korkeudessa. Muutaman tuhannen ajokilometrin kokemus nuoruusvuosilta ja koelenkkejä myöhemmin isommilla pyöriillä olivat kuljettajan kokemuspohjana pyörävuokraamo kohti astellessa.

Moottoripyörä on varsin miehinen laite. Miten se toimisi parisuhteen parhaaksi oloissa, joka oli autollakin joskus tunteita herätteleviä tilanteita. Lomahan ei ole extreme-laji ainakaan toiminnallisesti. Monesti siitä voi tulla extreme-kokemus parisuhteen sisällä, mikäli yhteistä lomasuunnittelua ja keskustelua ei ole etukäteen harrastettu.

Vuokraamoon

Paikallinen yksityinen moottoripyörä- ja autovuokraamo Rethimnonin rantakadulla, Auto Moto Sport näytti hyvinhoidetulta ja suuntasimme sinne. Pehmeäkulkaiseksi kehuttu

Kawasaki Classic näytti sopivalta matkapyörältä. Kaikki vakuutukset ja erillinen rengasvakuutus otettiin maksimiin koska aina voi sattua ja tapahtua. Myös vuokraajan puhelinnumero kannattaa ottaa toimivaksi testattuna. Siispä paperit valmiiksi ja pian huomasimme seisovamme kadulla Kawasaki Classic –pyörän onnellisina vuokraajina. Tärkeää on ottaa ensin yksin tuntuma pyörään ja vasta sitten ottaa kumppani kyytiin. Moottoripyörän kuljettamisen ensiaskelia ei täällä kannata ottaa.

Luovaa mutta sujuvaa liikennettä

Kaupunkiliikenteessä rinnalle tulee sekä valoissa että vauhdissa joskus molemmin puolin skootteri tai moottoripyörä aivan luontevasti. Suoraan ajaminen on näissä oloissa hyve ja maalaisjärjen käyttö vähentää riskejä huomattavasti. Kreikkalaiset eivät käyttäydy liikenteessä samalla tavoin kuin suomalaiset. Tilaa on aina vähän, mikä vaatii pyörän kuljettajalta tarkkuutta. Täällä äänimerkin käyttö on enemmänkin ennakoiva varoitus kuin huomautus. Liikenne sujuu Kreetalla luovan joustavasti. Siinä pitää vain mennä muiden tavalla. Ei palvelemalla vaan tahtomalla.

Matkaan

Liikkeellelähtö isolla pyörällä on vapauttava kokemus. Kaupungin rajalta lähdetessä ensimmäinen pitkä nousu saa hymyväreet kuskin huulille. Pyörä nousee kevyesti ylös ja maisemat alapuolella alkavat avautua sinisessä autereessa. Tuoksut, äänet ja lämpötilojen vaihtelu merkitsevät yhtäkkiä enemmän kuin hieno pyörä. Ennen lähtöä Maritta sanoi hyvin mieleenpainuvan lauseen: “Ymmärrätkö millaista luottamusta vaatii että annan henkeni ja terveyteni käsiisi”. Se oli pysäyttävä lause. Se muistutti että jokainen valinta jonka teen on

Nautinnollinen hetki on ajaa hehkuvaassa lämmössä ja tuoksujen täyttämässä ilmassa valtavan tammipuun kiertävässä kaarteessa. Autossa jää Kreetan saarelta paljon kokematta. Moottoripyörällä valot, varjot, lämpötila ja äänimaisema muuttuvat. Kokemus tammen alituksesta oli sykähdyttävä.

ratkaiseva meille molemmille. Tuo lause kävi mielessäni monta kertaa matkan aikana.

Ensimmäinen pysähdys

Vain vartin ajomatkan päässä vastaan tulee kyltti Minolaisesta hautausmaasta. Tämä ensimmäinen lyhyt pysähdyksemme kertoo myös siitä, että nähtävää Kreetalla on paljon. Kreetalla voi ajaa t-paita päällä ilman kylmettymisvaaraa myös lokakuussa. Vain korkeimmilla huipuilla tarvitaan lisävaatetta. Farkut ovat jalassamme jos vaikka oksat raapaisevat ajossa. Shortseillakin tarkenisi oikein hyvin. Lämpö hyväilee jäseniä niin ajossa kuin tauoillakin. Se on erilaista kuin Suomessa. Se hehkuu kallioista ja maaperästä.

Matkamme jatkuu leppoisasti ajellen Spiliin, jossa pysähdymme appelsiinimehulle. Se on elämys. Veren sokerista kannattaa pitää muutenkin hyvää huolta, samoin nestetasapainosta. Pääkopan pitää toimia kun mennään vaativammille teille. Ruokapaikkaa valitessa ei kannata valita sitä ensimmäisenä vastaan tulevaa turistipyödystä. Kannattaa valita paikallisten asukkaiden

suosima, usein syrjäisempi taverna. Ruoka on usein siellä parempaa ja halvempaa. Olemme syöneet kaikkiaan 10 henkilöviikkoa kreetalaista ruokaa, juoneet pääosin pullovetä, vähän kraanavettä, eikä koskaan ole ollut mitään vatsaoireita. Lähdevettä syöksevän Spilin leijonanpäärivin vieressä vietetyn tauon vetristämin jaloin lähemme katsomaan ympäristöä. Vesi on täällä niin puhdasta että tavernat tankkaavat vesikannuihin veden leijonankidasta ja tuovat suoraan pöytiin. Suomen kunnallinen vesi taitaa olla riskialtiimpaa. Kreeta on paitsi henkilökohtaisesti turvallinen, niin turvallinen myös moottoripyörälle. Sen varastamisesta ei varsinkaan maaseudulla ole juuri pelkoa. Ihmiset ovat perusrehellisiä. Kreetalainen maaseudun ihminen syöttää, juottaa, antaa makuusijan ja vielä kuljettaakin ilmaiseksi jos matkalainen joutuu jonkin vuoristokylään jäämään kulkupelinsä rikkoutumisen vuoksi. Mutta toisaalta kreetalaista maaseudun ihmistä ei myöskään petetä.

Ensimmäinen jyrkkä nousu alkaa Spilistä kohti Arkadin luostaria joka on seuraava kohteemme. Nousu on hieno kokemus; hyvää tietä, jyrkkä ja mutkainen. Vuoren laelle päästyämme on pakko pysähtyä ihaillemaan alla näkyvää Spiliä.

Muutamalla pistolla perusreitiltä löydämme sitten ne ensimmäiset todella jyrkät, kaiteettomat asfalttimutkat joissa tarvitaan ykkösvaihdetta ja alamäkeen ajettaessa sormia etujarrukahvalle, jos tarvetta tulisi. Mutta mihinkäs se takajarru nyt yhtäkkiä katoaisi?

Arkadin luostari

Jokainen kreetalainen tuntee tämän paikan historian. 1866 kreetalaiset vuoristokyläen asukkaat räjäyttivät itsensä hengiltä ruutivarastossa koska olisivat muutoin joutuneet turkkilaisten käsiin. Puolustajien pääkallot ovat vieläkin vitriinissään. Eleferia i thanatos –vapaus tai

kuolema, niinkuin kreetalaiset sanovat. Liikkeelle lähtiessämme emme kuitenkaan malta pysyä perusreitillämme. Nämä hetken mielihoiteesta syntyvät muutokset tuovat usein lisää hyviä kokemuksia. Lähes jokaisessa kylässä on aina jonkinlainen taverna joten nälkä ei pääse yllättämään. Kaupoista saatavat kartat ovat melko tarkkoja mutta kreetalaiseen tapaan eivät nekään aina pidä paikkaansa. Jopa teitä saattaa puuttua. Lisäksi tiekyyltit ovat usein vain tienristeyksessä ilman ennakoivia opasteita ja osoittavat joskus vähän minne sattuu. Pariskunnille tämä on oiva mahdollisuus kehittää keskinäistä kommunikaatiotaan.

Arkadin luostari on yksi Keski-Kreetan vaikuttavimmista nähtävyyksistä. Myös historialtaan. Pukeutumissäännöistä kannattaa pitää kiinni ettei loukkaa luostarin asukkaita. Lähellä on kahvila, yleisötilat ja myymälä.

Parisuhteen perusteita

Elämme paljolti emotionaalisten tarpeidemme ohjaamina:

- Haluamme saada ja antaa rakkautta
- Haluamme että meidät hyväksytään omana itsenämme
- Haluamme kuulua johonkin tai jollekin
- Toivomme että voisimme vaikuttaa omaan elämäämme.

Se miten hyvin tarpeemme tulevat elämässämme kohdatuiksi, paljastuu tunteidemme kautta. Tunteet ovat ikäänkuin mittareita meille itsellemme omasta elämästämme. Koska tunteet ovat itseämme varten, ne eivät myöskään ole peruste hyökätä sanoin tai teoin ketään vastaan. Kun lomalla parisuhde jumiutuu ja tunteet nousevat päälimmäisiksi, se tarkoittaa että jotakin perustavaa on jäänyt huomiotta. Kaikki mittarit ovat siksi punaisella ja tässä vaiheessa todellisen syyn löytäminen voi olla mahdollista. Siksi jatkuva kommunikaatio on kuin varaventtiili sille ettei tunnepaine poksauta koko lomaa hajalle. Kun kommunikaatiota - puhumista ja kuuntelemista- on harjoitettu riittävästi, se näkyy varmasti myös onnistuneempuna lomakokemuksena.

Lenkin toinen puolisko suuntautuu nyt länteen. Tavoitteemme on nousta Asi Goniaan todellisen vuoristotien kautta. Sieltä sitten laskeutuisimme lähelle Hora Sfakionia, josta ajaisimme maisematietä lähelle Spiliä ja takaisin Rethimnoniin tuttua reittiä pitkin.

Muutaman pysähdyksen jälkeen laskeudumme sunnasta epävarmoina jyrkästi alas risteyksestä laaksoon Argiroupoliin ja törmäämme täysin yllättäen uskomattoman kauniiseen vuoristopurojen täyttämään laaksoon jossa on useita tavernoja alavirtaavien purojen kupeessa. Olemme aivan ihastuksissamme. Vettä virtaa alas lähes joka paikasta. Lähdemmejälleen eteenpäin kohti ensimmäistä nousua. Hyväpintainen tie mutkittelee jyrkkien vuorien välisessä poikkeuksellisen kauniissa ja vehmaassa laaksossa, jokea seuraten. Tämä on kuin satumaa ennen todellista nousukokemusta. Leppoisasti ajaen jokilaaksossa ikäänkuin unohtuu vain unenomaisesti ajamaan. Tuntuu kuin kaikki maiseman kauneus olisi puristettu kapealle kaistalle kahden vuoren voimin.

Nousu vuorelle

Tätä nousua tiesimme odottaa. Toistakymmentä jyrkkää ja suoraa ylämäkeä ja jokaisen suoran päässä erilainen käänös lähes paluusuuntaan, mutta aina ylöspäin. Onneksi tie on asvaltoitu. Alhaalla ei tunnu vielä miltään mutta kun muutaman suoran jälkeen ojan syvyys on sata metriä, alkaa hieman jännittää. Kaiteita ei ole

missään, kiviä ja soraa on tiellä siellä täällä ja tien leveys vaihtelee sen mukaan miten se on ollut mahdollista vuoreen louhia. Moottoripyörä tarvitsee aina hiukan vauhtia ollakseen hallittavissa. Varsinkin takaistuimella voi kokea todellisia elämyksiä kuljettajan taidoista riippuen. Mutta pahin paikka on vielä edessä. Ei ihme että ovat tekemässä helpompaa reittiä laakson toiselta puolelta.

Pahinta paikkaa edeltää muutama murtuma tiessä

Tien reuna on pudonnut jonnekin ja ajoura menee kallion kylkeä viistäen. Mutta sitten tulee vielä isompi murtuma kapeassa. Ohitukseen kelpaamattomassa paikassa. Ylhäältä on lisäksi pudonnut liuskekiveä joka on hajonnut pudotessaan teräviksi siruiksi. Murskeen keskellä on kaksi renkaanlevyistä uraa. Ensimmäistä kertaa selkeä pelon häivähdys käy mielessä. Ei sitten ainakaan maanjäristystä, kiitos. Renkaat melkein osuvat puhtaammalle uralle. Se riittää. Maritta ottaa tiukan puristusotteen vyötäisiltäni. Helpotuksen merkki. Ajamme hyvän olon täyttäessä mieleemme kohti etelärannikkoa. Libyanmeri näyttytyy koko komeudessa pitkin rannikkoa sinisenä ja utereisena. Alastulo on jo helppoa. Tiedämme mistä selviämme. Maisematie kohti Rethimnonia on nautinnollinen ajaa. Takanamme on lähes 200 kilometriä. Pieni väsymys painaa jo harteita. Kun illan jo pimetessä ajamme alas Rethimnoniin, koko kaupunki näkyy allamme valaistuna ja kauniina. Lämpötila on nyt lokakuun iltana vieläkin

yli 20 °C. Tunnelma päivän upeista kokemuksista saa meidät hiljaisina muistelemaan kaikkea kokemaamme. Kaikki tunteet ovat olleet mukana matkallamme ihastuksesta pelkoon ja nautinnolliseen lepoon. Olemme löytäneet jotakin aivan uutta itsestämme ja suhteestamme. Kaiken lisäksi Maritan selän vaivat vaivat helpottivat moottoripyörälenkkimme aikana.

Kun lomalla tunteet nousevat pintaan:

•Kun tunteet alkavat hallita käyttäytymistäni, on parempi kertoa miltä minusta tuntuu kuin hyökätä läheistä vastaan sanoin tai teoin. Sen jälkeen on hyvä pyrkiä selvittämään, mitä tunteiden takaa löytyy.

•Tunteet eivät tee minusta hyvää tai huonoa ihmistä

•Useimmiten luulemme toisistamme enemmän kuin tiedämme. Näin on myös suhteessa läheisiimme

•Jos kumppanini saa minut äärimmäisen ärsyyntyneeksi, yllättävän usein syy siihen löytyy itsestäni

Suojakertoimia parisuhteen palovammoihin

6.

Yritykset selvittää arkipäivän ristiriitoja hyvissä ajoin jo kotona

9.

Oman asenteen tiedostaminen suhteessa lomaan ja tämän asenteen ilmaiseminen. Yhdessä pohtiminen, mitä voin ja mitä tarvitsen asenteissani muuttaa

10.

Toisen muuttaminen on lähes mahdoton tehtävä. Varsinkin lomalla. Ainut mihin pystyn, on oman itseni muuttaminen. Eikä sekään ole kovin helppoa.

12.

Työskentely parisuhteen parantamiseksi hyvissä ajoin ennen lomaa. Yksi viikko ei riitä.

15.

Syväluotaava keskustelu ennen lomaa siitä mitä kumpikin omalta lomaltaan toivoo.

16.

Parisuhdeviikonloppuun tai avioliittoleirille osallistuminen hyvissä ajoin ennen matkaa.

Argiroupolissa kohtasimme todellisen nähtävyyden, laajalla alueella virtaa kaikkialla vuoristopurot alas jyrkkää rinnettä. Niiden vierellä on tavernoja, akvedukteja ja vanhoja myllyjä. Vesi on niin puhdasta että se on ravintola-asiakkaiden juomavetenä

Tietoja erilaisista parisuhdekursseista:

www.evl.fi
www.memennaaneteenpain.fi

Plakias. Suunta kohti Hora Sfakionia. Pahimmat nousut ovat takanapäin. Nyt laskeudumme jyrkästi alas.

Tämä kalliosola oli yksi toisen lenkkimme mieleenpainuvista kokemuksista. Harvempi mieskään on ajanut läpi kaasuttimen kurkun. Tällainen kokemus kuitenkin syntyi kun lokakuussa Afrikasta meren yli puhaltava voimakas scirocco-tuuli tuli suoraan vastaamme läpi solan. Tuntui jopa siltä että kapeimmassa kohdassa ajettaessa ilmanpaine todella laski.

Moottoripyörällä voi suunnitella pidempiäkin lenkkejä. Tavernoja ja kahviloita on melkein joka kylässä. Tankillisella selviää koko päivän. Koko kartan lenkki on hyvä ajaa kahdessa päivässä.

Kirjoittajat:
Maritta ja Juhani Viitanen
Kuvat: Juhani Viitanen

Kirjoittajat ovat luennoineet parisuhdesta eri tilaisuuksissa noin 15 vuotta